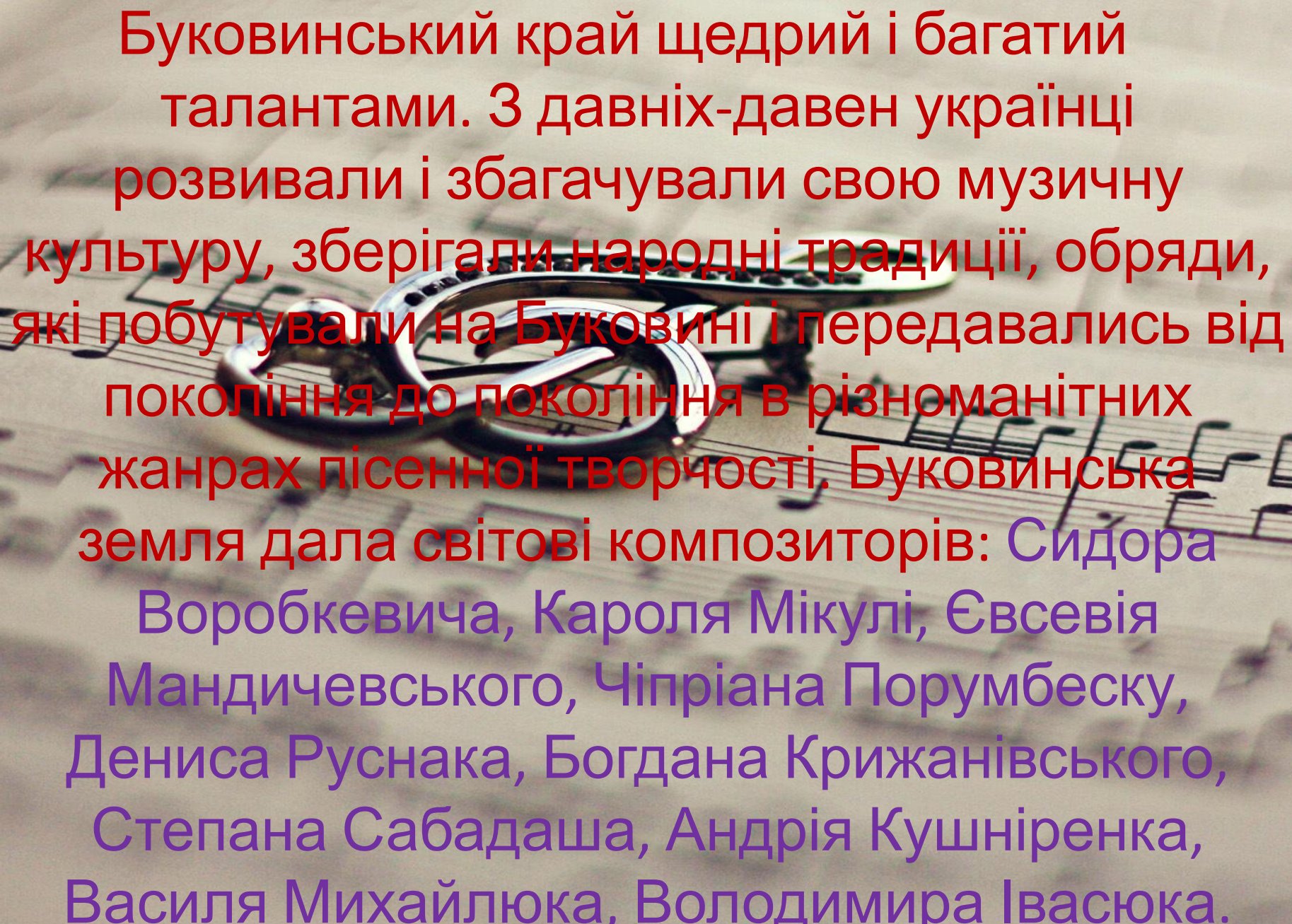

Буковинськ

і

КОМПОЗИТОРИ

A pair of silver-rimmed glasses with dark lenses is placed on a sheet of musical notation. The sheet music is slightly out of focus, showing various notes and clefs. The background is a warm, light brown color, possibly a wooden surface or a textured paper.

Буковинський край щедрий і багатий талантами. З давніх-давен українці розвивали і збагачували свою музичну культуру, зберігали народні традиції, обряди, які побутували на Буковині і передавались від покоління до покоління в різноманітних жанрах пісенної творчості. Буковинська земля дала світові композиторів: Сидора Воробкевича, Кароля Мікулі, Євсевія Мандичевського, Чіпріана Порумбеску, Дениса Руснака, Богдана Крижанівського, Степана Сабадаша, Андрія Кушніренка, Василя Михайлюка, Володимира Івасюка.

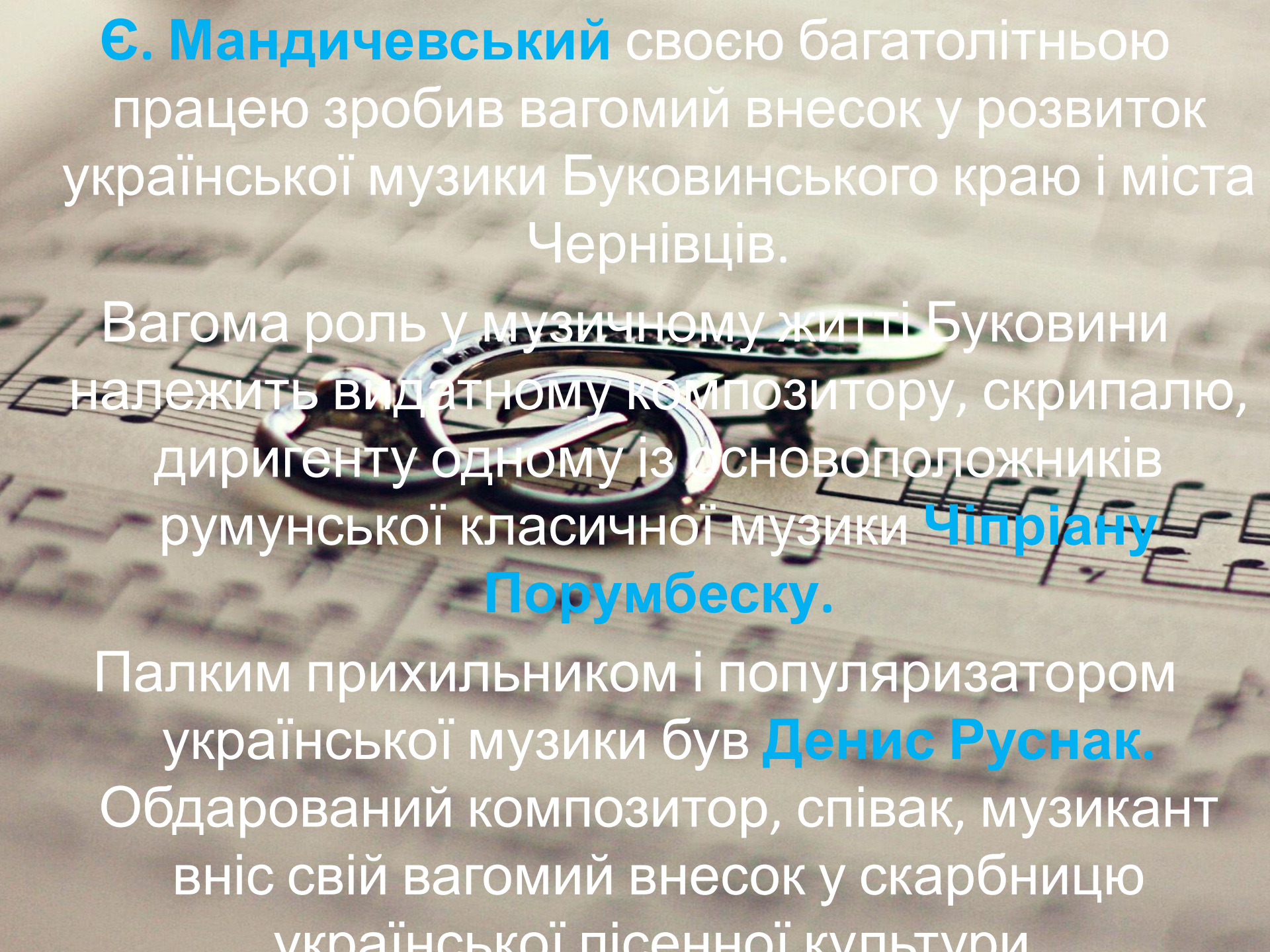
Сидір Воробкевич поєднував у собі дар композитора, письменника, драматурга, педагога, фольклориста, диригента і громадського діяча.

Серед перших професійних композиторів краю був композитор, піаніст, педагог, фольклорист **Кароль Мікулі.**

Творчість його інтернаціональна, за походженням вірменин, за місцем проживання буковинець.

Під керівництвом С.Воробкевича на його музичних творах виховувалось багато композиторів і діячів музичного мистецтва. Один із них, композитор і музикознавець - **Євсей Мандичевський.**

Користувався повагою у відомих композиторів П. Чайковського, А. Рубінштейна, Ф. Ліста.

A pair of glasses with a dark frame and light-colored lenses is placed on a sheet of musical notation. The sheet music features several staves with notes and clefs. The background is a warm, golden-brown color, suggesting a close-up of the paper.

Є. Мандичевський своєю багатолітньою працею зробив вагомий внесок у розвиток української музики Буковинського краю і міста Чернівців.

Вагома роль у музичному житті Буковини належить видатному композитору, скрипалю, диригенту одному із основоположників румунської класичної музики **Чіпріану Порумбеску**.

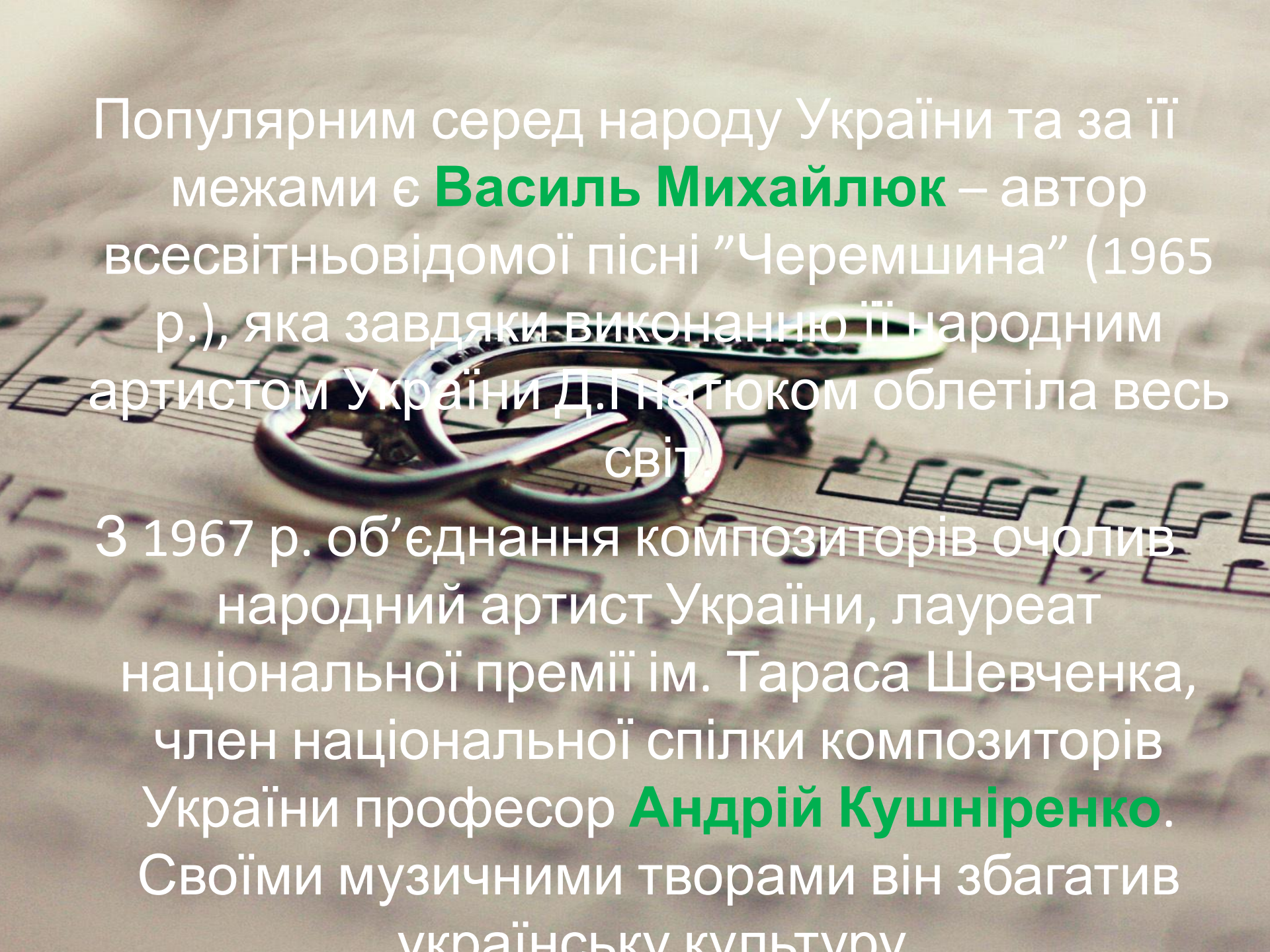
Палким прихильником і популяризатором української музики був **Денис Руснак**. Обдарований композитор, співак, музикант вніс свій вагомий внесок у скарбницю української пісенної культури

Поруч із всесвітньовідомими композиторами
Буковини постає ім'я професійного
українського композитора, диригента,
педагога, заслуженого артиста України

Богдана Крижанівського. У свій час він був
найвищим музичним авторитетом Буковини.
Його музичні твори охоплюють майже всі
жанри симфонічної, камерної, театральної і
хорової музики.

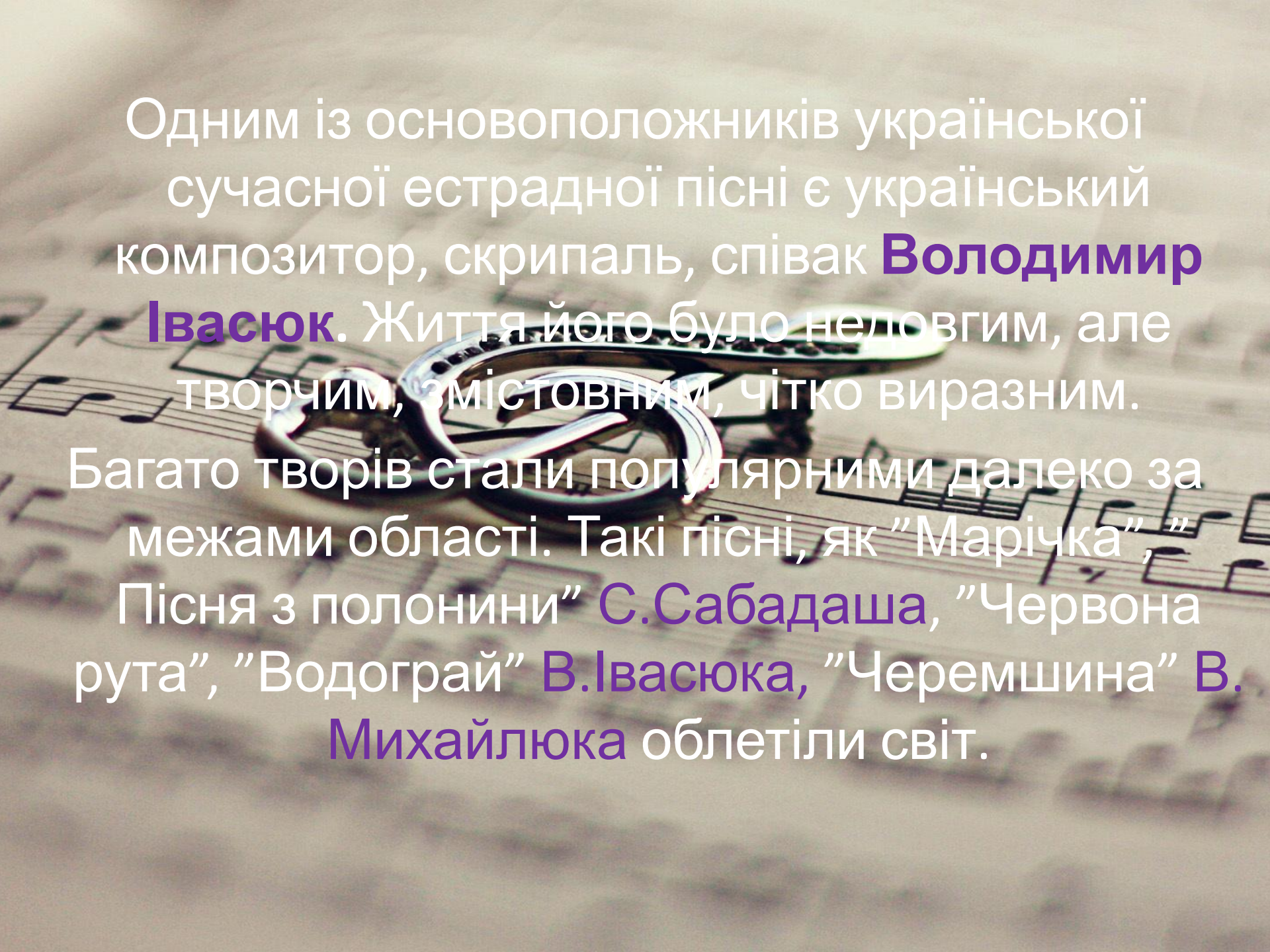
Після Б.Крижанівського об'єднанням
композиторів керував талановитий
український композитор **Степан Сабадаш**.

Автор багатьох обробок українських
народних пісень

A pair of silver-rimmed glasses with dark lenses is placed on a sheet of musical notation. The sheet music features several staves with notes and rests. The background is a warm, golden-brown color, suggesting a close-up of the paper.

Популярним серед народу України та за її межами є **Василь Михайлюк** – автор всесвітньовідомої пісні “Черемшина” (1965 р.), яка завдяки виконанню її народним артистом України Д.Гнатюком облетіла весь світ.

З 1967 р. об'єднання композиторів очолив народний артист України, лауреат національної премії ім. Тараса Шевченка, член національної спілки композиторів України професор **Андрій Кушніренко**. Своїми музичними творами він збагатив українську культуру

A pair of glasses with a dark frame and light-colored lenses is resting on a sheet of musical notation. The sheet music is slightly out of focus, showing various notes and clefs. The background is a warm, golden-brown color, suggesting a close-up of the paper.

Одним із основоположників української сучасної естрадної пісні є український композитор, скрипаль, співак **Володимир Івасюк**. Життя його було недовгим, але творчим, змістовним, чітко виразним.

Багато творів стали популярними далеко за межами області. Такі пісні, як "Марічка", "Пісня з полонини" **С.Сабадаша**, "Червона рута", "Водограй" **В.Івасюка**, "Черемшина" **В. Михайлюка** облетіли світ.

Сидір Воробкевич (1836-1903)

Сидір Воробкевич — український буковинський письменник, композитор, музично-культурний діяч, православний священник, педагог, редактор часописів Буковини, художник. Мав псевдоніми: Данило Млака, Демко Маковійчук, Морозенко, Семен Хрін, Ісидор Воробкевич, С.Волох та інші.

Народився Сидір Іванович Воробкевич **5 травня 1836 р.** в Чернівцях у родині вчителя філософії і богослов'я. Залишившись у дитинстві круглим сиротою, він разом із сестрою і молодшим братом Григорієм, що теж став відомим на Буковині громадсько — культурним діячем і письменником, виховувався дідом і бабою в містечку Кіцмань. Тут здобув початкову освіту (навчався у 4 - класовій німецькій школі).

Його прадід утік свого часу з Литви і звався Скальський Млака де Оробко, а дід переробив Оробко на Воробкевича. Частина прізвища Млака стала улюбленим псевдонімом Сидора. Батько його, Іван, на той час працював при Чернівецькій гімназії (тодішній лицей) професором релігії і філософії. Його матір померла в 1840 році. Через п'ять років помер і батько, і Сидір разом зі своїм братом Григорієм залишилися сиротами. Їх дід, кіцманський протопоп Михайло Воробкевич, забрав онуків до себе жити в містечко Кіцмань. Першу науку в Кіцмані дітям надала бабка Параскева. Вона навчила любити рідну мову, пісню та народ. З уст своєї бабусі Сидір чув силу-силенну казок, пісень, народних оповідань про козаків і турків. Дід поета знав безліч оповідей про козацтво, Україну, Умань, Залізняка, Гонту.

Сидір Воробкевич (1836-1903)

Навчався Сидір Воробкевич у Чернівецькій гімназії, згодом — у духовній семінарії, яку закінчив 1861 року. В гімназії він почав складати вірші й створювати до них музику. Потім був священиком у буковинських селах, де вивчав фольклор і побут місцевого населення.

Музичну освіту Сидір здобував приватно у професора Віденської консерваторії Ф. Кренна. У 1868 році склав іспит на звання викладача співу й регента хору у Віденській консерваторії. З 1867 року викладав спів у Чернівецькій духовній семінарії та гімназії, а з 1875 р. — на богословському факультеті Чернівецького університету. Як композитор складав літературні пісні і псалми, komponував хорові твори, сольні пісні та операти, писав мелодії на власні вірші.

Літературна діяльність Сидіра Воробкевича розпочалася 1863 року, коли в збірнику «Галичанин» було надруковано п'ять перших віршів під загальною назвою «Думки з Буковини». В 1877 році він видав перший буковинський альманах «Руська хата».

Сидір Воробкевич — один із засновників і редакторів журналу «Буковинська зоря».

Працюючи в Чернівецькому університеті, він очолював «Руське літературне товариство», а з 1876 року — студентське товариство «Союз». В 1887 році Сидір Воробкевич очолював товариство «Руський дім народний» в Чернівцях.

Сидір Воробкевич писав українською, німецькою і румунською мовами. В літературному доробку письменника — вірші, поеми, оповідання, повісті реалістичного і романтичного характеру

Сидір Воробкевич (1836-1903)

Найповніше талант С. Воробкевича проявився в ліричних віршах, де поет «розсипає велике багатство життєвих спостережень, осяяних тихим блиском щирого, глибокого, людського і народолюбного чуття» (І. Франко). Характерними рисами поезії Воробкевича є мелодійність, близькість до фольклорних джерел (вірш «Летить, летить чорний ворон...» та ін.).

Багатьом його творам властивий гумор.

Перебуваючи на викладацькій роботі в Чернівецькій духовній семінарії, гімназії, університеті, Сидір Воробкевич багато уваги приділяв молоді: уклав пісенники для початкової школи, створив посібники з теорії музики й співу та ін. Виступаючи одночасно як композитор і письменник, він створює чимало віршів, пісень для дітей («Рідна мова», «То наші любі, високі Карпати», «Веснянка», «Осінь»). Після поїздки до Києва (1874) Воробкевич написав два чоловічі хори «Цар-ріка наш Дніпро» та «Я родився над Дніпром, отому я козаком».

Перу поета належить ряд оповідань, новел, нарисів і сміховинок («Нерон», «Сабля Скандербега», «Клеопатра», «Іван Грозний»). Він — автор циклу статей «Наші композитори», у якому чільне місце відведене композиторові М. І. Глінці. Автор багатьох і різноманітних за жанром літературних, музичних творів — пісень і хорів, романсів, оперет. Писав музику на слова Т. Шевченка, Ю. Федьковича, І. Франка, В. Александрі,

М. Емінеску, В. Бумбака. Також виступав як музичний педагог; зокрема, його учнем був видатний австрійський музикознавець українського походження Євсевій Мандичевський.

Помер Сидір Воробкевич **19 вересня 1903 року** в

КАРОЛЬ МІКУЛІ (1821-1897)

Кароль Мікулі — композитор, диригент, педагог, музичний фольклорист та музично-громадський діяч. За походженням — вірменин.

Народився у Чернівцях. Спочатку вивчав медицину у Віденському університеті, а потім переїхав до Парижу.

З 1844 року присвятив себе музиці і ретельно займався фортепіанною грою з Ф.

Шопеном та теорією композиції з Г.

Ребером. У 1848 році повернувся на

батьківщину і почав виступати у концертах в якості піаніста. Набув широкої відомості своїми концертами в Австрії, Румунії, Росії, Франції. У 1859 році успішно гастролював у Києві.

З 1858 року займав посаду директора Галицького Музичного Товариства у Львові. Диригував у концертах та одночасно виступав як піаніст, разом з тим, присвятив себе педагогічній діяльності та приділяв вільний час композиції, створюючи духовну, вокальну та інструментальну музику.

КАРОЛЬ МІКУЛІ (1821-1897)

У 1887 році заснував власну музичну школу, яку очолював до кінця свого життя. Його учнями були видатні органісти та музичні діячі: Рудольф Шварц, Чиприан Порумбеску та інші. Деякі його фортепіанні твори носять відбиток впливу Шопена, а частково Шумана, дуже мелодійні, чудово гармонізовані, бездоганні по формі та фактурі.

Деякі з них увійшли у програми фортепіанних класів.

Похований у Львові на Личаківському цвинтарі.

Своєю творчістю Кароль Мікулі збагатив і світову музичну скарбницю, став однаково дорогим, як для вірменського народу, з якого походив, так і для українського, польського, румунського та інших народів, мову, музику яких знав і любив. Він мріяв і творив музику, яка не знає ні меж, ні кордонів, об'єднуючи людство незалежно від національності і віровизнання.

ЄВСЕВІЙ МАНДИЧЕВСЬКИЙ (1857-1929)

Народився **17 серпня 1857 року** в селі Молодія, що під Чернівцями, в сім'ї переселенця з Галичини Василя Мандичевського, активного учасника українського громадського життя, члена управи культурно-освітнього товариства на Буковині "Руська бесіда".

В сім'ї, в родинному колі і особливо в Чернівецькій гімназії любов до музики прищеплював йому С.Воробкевич, який фактично розкрив його талант.

Уроки гри на віолончелі, піаніно брав у музичній школі якою керував чеський композитор, музикант і активний музично-громадський діяч Адальберт Гржималі.

В творчому доробку Є.Мандичевського п'єси для фортепіано, пісні, хори, вокальні ансамблі, струнний квартет, 2 симфонії, 2 увертюри, кантати. Його твір "Сила гармонії" був премійований на конкурсі молодих талантів у Лейпцигу, що дало підставу клопотати перед Міністерством освіти про надання йому стипендії у Віденському університеті, до якого він вступив у 1875 році.

ЄВСЕВІЙ МАНДИЧЕВСЬКИЙ (1857-1929)

Є.Мандичевський – автор 11-ти українських хорів, канону на 3 голоси "І день, і ніч іде..." на слова Т.Шевченка, музики на тексти Ю. Федьковича "Кобзарська зіниця", "Наш рідний край", "Місяцю князю", "Зазулька".

Є.Мандичевський ніколи не забував і про рідний край. Він неодноразово приїжджав до Чернівців, де його молодший брат був директором Вищої реальної школи та університетської бібліотеки, а сестра викладала музику в дівочому ліцеї. На Батьківщині композитора часто звучали його твори у концертах різних музичних товариств. Особливо подобалась чернівчанам кантата "У краю букв", вокальні твори Є.Мандичевського входили до репертуару "Буковинського Кобзаря", "Мужеського хору" та інших українських співацьких товариств. Є.Мандичевський мав винятковий авторитет у мистецьких колах багатьох країн. Його не обходили своєю увагою П.Чайковський, А.Рубінштейн, Ф.Ліст та інші видатні композитори і музиканти світу.

Своєю невтомною багатолітньою працею Є. Мандичевський вніс і свою частку в розвиток українського музичного мистецтва Буковинського краю

ЙОСИП ЕЛЬГІСЕР

(Нар. 1929)

Ельгісер Йосип Мойсейович – піаніст, композитор, концертмейстер, педагог, музичний громадський діяч,

Заслужений діяч мистецтв України, володар Золотої медалі ЮНЕСКО та звання «Золоте ім'я світової культури».

Народився в передмісті Чернівців у с. Нова Жучка (тепер – частина міста) у родині ремісника-столяра. З п'ятирічного віку навчався грі на фортепіано. У 6,5 років з'явив перший публічний концерт у Садгорі, виконавши сонату Гайдна, варіації Бетховена і 2 пісні без слів Мендельсона.

До 1940 р. успішно закінчив 5 класів місцевої румунської школи.

Під час окупації Буковини німецько-фашистськими загарбниками (1943) потрапив з сім'єю до концтабору (с.Мар'янівка, Вінницької обл.), перебував у гетто в м.Копайгороді, Вжив завдяки умінню малювати ікони для місцевого населення. Звільнений в березні 1944 р. радянськими військами, повернувся в Чернівці. Закінчивши з відзнакою Садгирську середню школу Йосип навчався в Чернівецькому медінституті (1948-1955). Паралельно закінчив фортепіанний відділ Чернівецького музичного училища (1950-1952).

ЙОСИП ЕЛЬГІСЕР

(Нар. 1929)

З 1955 по 1961 рр. працював лікарем-хірургом Грозинської дільничної лікарні (Хотинський район Чернівецької області).

З 1960 по 1965 р. навчався в Київській консерваторії ім. П.Чайковського.

На 2-му курсі консерваторії став викладачем Чернівецького музичного училища (нині училище мистецтв ім.С.Воробкевича), в якому пізніше почав працювати і працює вже майже 50 років. Читав музично-теоретичні предмети, викладав методику гри на фортепіано.

Ним написано ряд підручників, складено російсько-український музичний словник. За цей час він виховав плеяду талановитих піаністів.

Нагороджений знаком "Відмінник освіти України" (1999).

Виконавською практикою займався з дитинства.

Виступав як піаніст у Чернівцях, Києві, Москві, Румунії та Болгарії, як соліст (піаніст) з симфонічним оркестром Чернівецької філармонії та Київської консерваторії.

Акомпанував відомим виконавцям Д.Гнатюку, М. Стеф'юк, З.Долухановій, І.Ойстраху, А.Солов'яненку, М. Ростроповичу, О. Крисі, П. Кармалюку та багатьом іншим.

Найвизначнішою роботою останніх літ стало виконання 27 історичних концертів, присвячених фортепіанній музиці – від Баха до Скрябіна. Впродовж двох років маестро зіграв 443 твори відомих композиторів.

Вів велику дослідницьку роботу.

Автор статей «Українського музичного словника».

ЙОСИП ЕЛЬГІСЕР

(Нар. 1929)

Захопленням маестро став пошук імен несправедливо забутих буковинських митців: звідусіль привозив невідомі або забуті твори великих композиторів. Його колекція налічує чималу кількість рідкісних партитур, серед яких багато раритетних.

З 1952 року Ельгісер був членом обласного об'єднання композиторів.

В 1997-1999 р. провів 20 історичних фортепіанних концертів, зігравши напам'ять 443 твори. За цю серію концертів був нагороджений Золотою медаллю ЮНЕСКО і удостоєний звання «Золоте ім'я світової культури».

В 1998 р. став членом Національної Всеукраїнської музичної спілки, з 2002 р. Ельгісер член Спілки композиторів України.

У 2004 році став Заслуженим діячем мистецтв України та заслуженим діячем європейської культури України, Відмінником освіти України, почесним членом правління товариства ім. Ф. Шопена та товариства ім. Ф. Ліста.

Автор 70 пісень, романсів і хорових творів, понад 200 інструментальних та оркестрових творів.

Багато творів опубліковані в музичних збірниках "Буковина в піснях", "Буковинський розмай", "Буковинські самоцвіти", "На оновленій землі", "Грай трембіто", "Буковинські віночки", "Від Дністра до Черемошу", "Буковинська естрада" та ін.

За 2000-2003 рр. вийшли з друку 7 томів творів Йосипа Ельгісера. Це пісні для хору і сольного виконання, романси, фортепіанні твори, твори для струнних, духових і народних інструментів, камерні ансамблі (всього біля 250).

В 2002 р. у Австрії вийшов компакт-диск "Музика з Буковини" (виконання і редакція И.Ельгісера).

У 2000 р. ім'я Йосипа Ельгісера занесено на "Алею зірок" в м. Чернівці.

ЮРІЙ (ГЕОРГІЙ) ГІНА (Нар. 1932)

Георгій Миколайович Гіна (творче ім'я — Юрій Гіна) — музикант (скрипаль), композитор, диригент, фольклорист, педагог, культурно-громадський діяч, народний артист України, професор.

Народився **16 квітня 1932 року** в с. Ленківці тодішнього Садгирського району Чернівецької області в сім'ї робітника.

З 1939 по 1947 р. навчався в НСШ села Стара Жучка. В 1947 р. поступив до

Чернівецького музичного училища. В 1951 р. після закінчення училища поступив у Київську державну консерваторію ім. П.І. Чайковського. В 1956 р. після закінчення консерваторії отримав направлення на роботу в Чернівецьке музичне училище на посаду викладача по класу скрипки, де працював до жовтня 1976 р. Тоді ж в 1956 році його запросили на роботу в ДМШ № 1, а через 2 роки в 1958 році його призначено директором цієї школи.

В 1975 р. пройшов по конкурсу на посаду старшого викладача Кишинівської консерваторії, але не виїхав у зв'язку з сімейними обставинами.

ЮРІЙ (ГЕОРГІЙ) ГІНА (Нар. 1932)

З 1975 р. працює за сумісництвом художнім керівником і диригентом камерного оркестру обласної філармонії, з 1995 р.- доцентом кафедри музики Чернівецького державного (нині національного) університету ім. Ю. Федьковича завідувачем секцією струнних інструментів. За час (44 роки) роботи в Чернівцях брав участь як скрипаль і керівник ансамблю народних інструментів з солісткою С. Ротару на IX Всесвітньому фестивалі молоді та студентів в Софії (Болгарія 1968 р.).

В 1969 р. був призначений головним диригентом обласного симфонічного оркестру.

- В 1972, 1974 і 1999 рр. брав участь у творчих звітах області в Києві як керівник ансамблю скрипалів ДМШ міста, як виконавець і диригент камерного оркестру.

В 1978 р. виступав на першому республіканському конкурсі камерних колективів у рамках Всесоюзного фестивалю «Золота осінь», на якому камерний оркестр обласної філармонії став переможцем (1 місце) і отримав звання лауреата республіканського конкурсу.

Г. Гіна написав понад 40 інструментальних творів, пісні, п'єси для різних ансамблів, троїстих музик. Зробив обробку пісні С. Воробкевича «Заграй мені, цигане старий». Переклав свої твори, твори українських, зарубіжних та старовинних композиторів для ансамблю скрипалів, камерного оркестру

**ЮРІЙ (ГЕОРГІЙ)
ГІНА
(Нар. 1932)**

В 1980 р. присвоєно почесне звання «Заслуженого артиста України». В 2000 р. видав збірник оригінальних п'єс з репертуару ансамблів скрипалів кафедри музики ЧНУ ім. Ю. Федьковича та ДМШ № 1.

Має 9 наукових та навчально-методичних праць, які використовуються в педагогічній практиці, 50 відгуків, рецензій, інтерв'ю в пресі про творчу діяльність.

- Як композитор Ю. Гіна написав близько ста музичних творів, серед них: інструментальні твори, пісні, п'єси для дуєтів, ансамблів, троїстих музик, цимбал, обробки і переклади для ансамблю скрипалів, камерного оркестру, хору і солістів.

Твори друкувалися у збірниках і часописах, виходили в записах на платівках. У 1990 р. фірмою «Мелодія» випущені грамплатівки «Буковинський сувенір», де представлені твори Ю.Гіни у виконанні камерного оркестру.

У 2002 році Г.М.Гіні присвоєно звання народного артиста України і вчене звання професора.

**ЮРІЙ (ГЕОРГІЙ)
ГІНА
(Нар. 1932)**

Основні музичні твори:

- Обробки і переклади для ансамблю скрипалів
 - «Арія», «Експромт» Шуберта;
 - «Мазурка» Бакланова;
 - «Старовинний романс» Свирьдова;
- українська народна пісня «Ой ти дівчино, з горіха зерня»;
- «Заграй ми, цигане старий» С. Воробкевича;
- «Балада» Ч.Порумбеску).
- рапсодія «Рідне наше — найдорожче»,
- фантазія на тему пісні С.Воробкевича «Заграй ми, цигане старий»,

Твори:

- «Прогулянка»
- «Скерцо»
- «Гумореска»
- «Святкові танці»
- «Вітер надії»
- «Мандрівний музика» (присвячений пам'яті В.Івасюка)
- Хоровод" «Святкові танці»

ЧІПРІАН ПОРУМБЕСКУ (1853-1883)

Важливу роль у мистецькому житті Буковини відіграв видатний композитор, талановитий скрипаль, диригент, культурно-громадський діяч, один з основоположників румунської класичної музики Чіпріян Порумбеску, син відомого буковинського письменника Іраклія Порумбеску.

Народився **14 жовтня 1853 року** в селі Шепіт, тепер Путильського району, Чернівецької області.

Талант до музики у 6-річного Чіпріяна першим відкрив відомий буковинський композитор Кароль Мікулі, який приятелював з його батьком. Часто проводив там часи відпочинку, знайомився з місцевими традиціями, фольклором, записував його, пробуджував інтерес до музики у допитливого хлопчини. Після закінчення Сучавської гімназії Ч.Порумбеску навчався у Чернівецькій духовній семінарії, в Університеті (1873-1877 рр). Був одним з організаторів Товариства румунських студентів на Буковині "Арбороаса", керівником хору Товариства "Молода Румунія".

ЧІПРІАН ПОРУМБЕСКУ (1853-1883)

Під час канікул у Ступці, новому маєтку батька, записував народні пісні циганів. Циганські мотиви простежуються у його композиціях як світського, так і церковного характеру. Їх часто виконував хор семінаристів, яким диригував сам Чіпріян. У (1879-1881 рр.) удосконалював свої знання з композиції у професора Віденської консерваторії А. Брукнера. Тут він пише полурі народних пісень і танців для піаніно. За своє коротке життя композитор написав понад 250 творів, серед них: пісні і хори, романси і балади, церковна, камерна, інструментальна музика, з яких лише частина вийшла друком, численні обробки румунських народних пісень.

У 1879 році композитор видав збірник "Колекція соціальних пісень для румунських студентів", куди ввійшли його власні твори, а також народні пісні: "Гімн об'єднання", "Серце румуна", "Пісня триколора", "Драгош Воєвода".

Інструментальні твори "Бажання" (1879), "Замріяність" (1880), "Балада" для скрипки і фортепіано (1888), "Румунська рапсодія" для фортепіано (1882) принесли композитору світове визнання.

СТЕПАН САБАДАШ (1920-2006)

Степан Олексійович Сабадаш — український композитор, диригент, музикант, хормейстер. Народився **5 червня 1920 року** в селі селі Вовчинець (нині Новоселицького району Чернівецької області). З дитинства захоплювався музикою, співом. З 13 років навчався гри на скрипці у регента церковного хору Івана Кіріяка. За порадою останнього в 15 років почав самостійно навчатися гри на трубі і вже через півроку був прийнятий до професійного духового оркестру села Ванчиківців. У 16 років Степан уже керував цим оркестром, а у 18-річному віці почав опановувати акордеон і невдовзі став кращим акордеоністом не лише Буковини, а і Румунії. Був запрошений працювати на Бухарестське радіо, проте з політичних міркувань відмовився від цієї пропозиції.

У 1940 році, з приходом радянської влади на Буковину, вступив до Чернівецького музучилища, клас акордеона. Враховуючи віртуозне виконання творів на вступному іспиті, був зарахований відразу на другий курс і закінчив училище за рік. У 1941–1944 роках навчався в приватній румунській консерваторії Чернівців по класу акордеона, Паралельно працював у ресторані, заробляючи на життя і оплату навчання.

СТЕПАН САБАДАШ (1920-2006)

У 1944 році почав працювати в Чернівецькій філармонії, де було створено естрадний ансамбль. Згодом був призваний до лав Червоної армії. Створив ансамбль з числа військовослужбовців-артистів, який виступав у військових частинах 4-го Українського фронту аж до закінчення війни. Після демобілізації працював у

Чернівецькому українському драмтеатрі концертмейстером, одночасно керував свінговим оркестром при Чернівецькому будинку офіцерів.

Згодом, разом з Іллею Міським, створили естрадний оркестр при кінотеатрі імені О. Кобилянської.

Невдовзі був створений ще один оркестр у кінотеатрі «Жовтень» і визнаний найкращим серед оркестрів кінотеатрів України. Для цих оркестрів Степан Олексійович написав багато оркестрових творів.

З 1951 року періодично створював самодіяльні хори.

Один із них — Першої трикотажної фабрики, яким керував 16 років. У 1954 році цей колектив на республіканському огляді художньої самодіяльності посів 1 місце.

У 1952 році вдруге вступив у Чернівецьке музичне училище — уже на хорowo-диригентне відділення.

Створив міську хорову капелу при Палаці текстильників. За короткий час капела (100 учасників) стала високопрофесійним колективом, була поставлена навіть опера Мусоргського «Борис Годунов».

Протягом багатьох років популяризує хоровий снів, писав тематичні пісні і робив оркестровки для супроводу хору і танцювальних колективів. Часто йому доручали керівництво хорами гала-концертів, найбільшим із них був тритисячний хор на святі весни в Чернівцях.

СТЕПАН САБАДАШ (1920-2006)

З 1967 року жив в Києві. Працював керівником музично-інструментального ансамблю Жовтневого палацу, виступав зі звітними авторськими концертами в Україні та в республіках СРСР. Був членом Музичного фонду та Музичного товариства України.

Помер **28 серпня 2006 року** у Києві. Похований на Байковому цвинтарі.

Пісенну музику почав писати з 1951 року. Тема його творчості – патріотичні, ліричні та жартівливі пісні.

Найбільш відомі його твори:

- «Очі волошкові» (слова А. Драгомерецького);
- «Пісня з полонини» (слова О. Пономаренка);
- «Осінь» (слова Д. Луценка);
- «Спогад» (слова Д. Луценка);
- «Томашка» (слова Злати Бичкової);
- «Марічка» — пісня для соліста з мішаним хором, у супроводі фортепіано.
- «Пісня про Лук'яна Кобилицю» — для баритону в супроводі фортепіано.
- «Пісня про трембіту» — для соліста в супроводі фортепіано. Слова народні, 1952 р.
- «Вечірня пісня». Слова Л. Забашти, 1967 рік.
 - «Рута-м'ята», Слова М. Ткача.
 - «Моя Буковина», Слова А. Курявенка.
 - «Коханий краю». Слова І. Кутеня.
- «Пісня про рідне місто» — для соліста з хором. Слова Б. Григоренко, 1962 рік.
- «Чернівецький вальс» — для соліста з мішаним хором у супроводі фортепіано.

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО (1933-2013)

Кушніренко Андрій Миколайович – відомий хоровий диригент, композитор, фольклорист, педагог, громадсько-культурний діяч, народний артист України, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, професор, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка та Літературно-мистецької премії імені Сидора Воробкевича, Почесний громадянин Чернівців, художній керівник і головний диригент Заслуженого академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю України, з 1992 по 2005 рр. завідувач кафедри музики Чернівецького Національного університету імені Ю. Федьковича.

Кушніренко Андрій Миколайович народився **17 жовтня 1933 року** у с. Великі Загайці Шумського району Тернопільської області.

З 1955-го по 1957 рік навчався у Львівському музично-педагогічному училищі ім. Філарета Колесси, після закінчення якого був рекомендований для навчання у консерваторії. У 1962 році він закінчив з відзнакою Львівську консерваторію, диригентсько-хоровий факультет. У консерваторії А.Кушніренко навчався у таких відомих педагогів і митців, як: М.М.Антків, С.П.Людкевич, А.И.Кос-Анатольський, А.В.Солтис, Р.А.Сімович, О.С. Теплицький, відомий фольклорист-музикознавець В.Л.Гошовський.

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО (1933-2013)

З 1962 року А.М.Кушніренко – художній керівник і головний диригент Державного заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю України. За його керівництва ансамбль став одним із провідних художніх професійних колективів, двічі лауреатом міжнародних конкурсів (1967, 1977р.р.), а у 1969 р. отримав звання заслуженого ансамблю України.

Виступи цього прославленого колективу користуються великим успіхом як в Україні, так і за кордоном. Заслужений Буковинський ансамбль під орудою А.М.Кушніренка з великим успіхом виступав у Фінляндії (1966), Чехословаччині (1986), Польщі (1989), Італії (2000), Румунії (1969,1974, 1986, 1990, 2002).

- Велику частину своїх здібностей, свого таланту Андрій Миколайович Кушніренко віддає композиторській і педагогічній діяльності.

Композиторська творчість А.Кушніренка здобула широке визнання музичної громадськості України. Його пісні звучать нині у концертних залах, на багатьох сценах, на великих урочистостях, вони стали популярними серед шанувальників вокально-хорового мистецтва.

Окрім Заслуженого академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю, твори композитора звучать у виконанні таких відомих колективів як Державна заслужена академічна капела «Думка», Чоловіча хорова капела України ім. Л.М.Ревуцького, хору ім. П. Майбороди національної радіокомпанії, а також народних артистів України Д.Гнатюка, П.Ончула, Я. Солтиса, заслужених артистів України С.Шкурмана, М. Болотного, М.Мельничук, І.Дерди, Н.Каплієнко, В. Пиндика, Л.Радиш та інших.

Пиндика, Л.Радиш та інших.

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО (1933-2013)

Ліричні пісні композитора особливо полонять серця слухачів щирістю і душевністю вираження. Далеко за межами Буковини стали популярними «Зореслава» (вірш І.Кутеня), «Запалали очі зорями» (вірш М. Бакая), «Материнська любов» (вірш В.Вихруща), «Ходить березень» (вірш В.Черняка).

Визнанням композиторського таланту є те, що його жартівливі пісні «Посилала мене мати», «Я щаслива зроду» (на слова І.Кутеня) вже давно сприймаються як народні.

Окрім композиторської діяльності А.М.Кушніренко займається дослідницькою діяльністю. Він автор наукових праць, багатьох музикознавчих статей та різноманітних рецензій. З ініціати́ви А.М.Кушніренка в 1992 році при Чернівецькому Національному університеті імені Юрія Федьковича засновано кафедру музики, яку він очолює друге десятиліття (з 1993 року він - професор).

Андрій Миколайович Кушніренко активно проводить громадсько-корисну роботу як Голова обласного відділення Національної Всеукраїнської Музичної Спілки (НВМС), секретар республіканської координаційної ради НВМС, голова об'єднання композиторів Буковини, член Вченої Ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

З 1997 року Андрій Миколайович Кушніренко – член Національної спілки композиторів України і член-кореспондент Академії мистецтв України.

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО (1933-2013)

А.М.Кушніренко неодноразово призначався головою журі обласних оглядів художньої самодіяльності, а також членом журі Всеукраїнського конкурсу ім. М.Леонтовича (1993, 1995, 1997рр.), конкурсу ім. Ч.Порумбеску (Румунія 1989), головою журі 1-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу української козацької пісні «Байда» (Тернопіль, 2001), членом журі 3-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу ім. П. Демущького (Київ, 2001), Всеукраїнського фестивалю автентичного фольклору серед учнівської молоді «Батьківські пороги» та Міжрегіонального музичного фестивалю «Буковинський жайвір» (Чернівці, 2001).

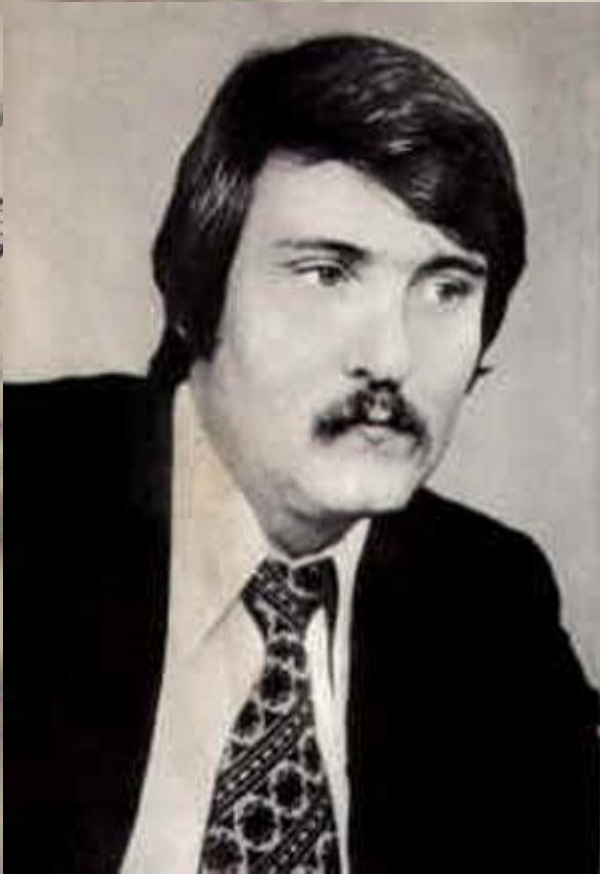
- Починаючи з 1991 року А.Кушніренко неодноразово брав участь у підготовці урядових концертів до днів Незалежності України, як головний хормейстер, а також диригент зведених хорів у Всеукраїнських святах народної творчості на співочих полях у містах Київ, Полтава, Львові, Тернополі, і як художній керівник творчих звітів майстрів мистецтв та художніх колективів Чернівецької області (у 1999 та 2000 в Палаці «Україна»).

Всю свою творчу діяльність, як композитор, диригент, фольклорист, педагог і громадський діяч Андрій Миколайович Кушніренко спрямовує на національне відродження і розвиток української національної культури і освіти.

Його повсякденна подвижницька праця, яка збагачує скарбницю музичного мистецтва України, належним чином винагороджена численними високими посадами, почесними званнями, мистецькими преміями та іншими відзнаками.

Помер Андрій Кушніренко 11 січня 2013 року.

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК (1949-1979)

Володимир Михайлович Івасюк — український композитор і поет.

Один із основоположників української естрадної музики (поп-музики). Автор 107 пісень, 53 інструментальних творів, музики до кількох спектаклів. Професійний медик, скрипаль, чудово грав на фортепіано, віолончелі, гітарі, майстерно виконував свої пісні. Неординарний живописець, захоплювався фотографією та кінозйомкою.

Народився **4 березня 1949 року** у місті Кіцмань, Чернівецької області. З 1955 по 1966 рр. навчався у місцевій дитячій музичній школі по класу скрипки та у загальноосвітній середній школі.

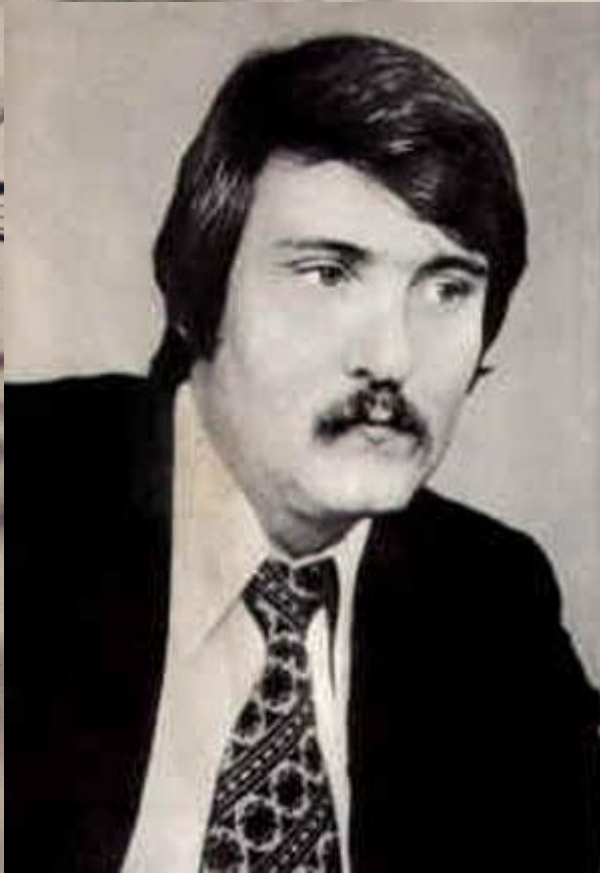
Видатні здібності до музики проявив дуже рано, спочатку як скрипаль, що дозволило йому деякий час навчатися в Київській школі для обдарованих дітей, а з 14 років – як композитор. Уже в юному віці він переміг в обласному конкурсі на кращу пісню, написавши на вірші В. Миколайчука твір "Відлітали журавлі".

У 1964 р. написав свою першу пісню "Колискова" на вірші свого батька М.Г.Івасюка. У рідній школі створив вокально-інструментальний ансамбль "Буковинка".

У 1966 р. сім'я Івасюків переїздить на постійне проживання до міста Чернівців.

Талант Володимира Івасюка з найбільшою силою проявився в 1970-1975 роках, коли він написав найкращі свої пісні "Червона Рута" "Волограй"

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК (1949-1979)

13 вересня 1970 року з Театральної площі Чернівців у телепередачі «Камертон доброго настрою» вперше прозвучала пісня «Червона рута», якій судилося прославити і молодого композитора, і безперечно, всю українську естрадну музику. Бо «Червону руту» виконували і кращі співаки тодішнього Радянського Союзу та інших країн, і співали на всіх широтах та меридіанах люди всіх національностей, на просторах від Карпат і до Курильських островів. Співали й розуміли без перекладу.

Професійні якості Івасюка-композитора та його небуденний талант проявився в таких творах, як «Балада про мальви», «Балада про дві скрипки», «Пісня про тебе», «У долі своя весна» й багато інших, які й сьогодні займають високі місця в хіт-парадах української пісні. Шедевром пісенної творчості Володимира Івасюка, в якому він випередив свій час, вважають «Літо пізніх жоржин», й сьогодні залишається перлиною сучасної пісні. Володимир Івасюк працював у жанрі інструментальної музики, був також талановитим поетом і художником. Його життя - це згусток неймовірного таланту, величезної працьовитості й високої моральності.

Композитор трагічно загинув у **травні 1979 року**. Його музика живе в наших серцях.

2 березня 1994 р. йому присуджено посмертно Національну премію ім. Т.Г.Шевченка.

ВАСИЛЬ МИХАЙЛЮК (1929-2003)

Народився **13 січня 1929 року** у бідній селянській родині в містечку Вашківці Вижницького району Чернівецької області. Український композитор, диригент, заслужений працівник культури України.

Будучи хлопчиком, закінчив чотири класи румунської школи. Змалку ходив з матір'ю на заробітки. Збирав картоплю, пас худобу. І все це – за шматок хліба і глечик молока. Батько помер рано від астми. Василь Михайлюк в період війни, на котру потрапив в одинадцять років, був сином полку, яким пройшов бойовими дорогами аж до Відня. Тут і відбулось його становлення як музиканта.

Після війни відслужив строкову службу. Був військовим музикантом. Добре грав на валторні, баритоні і трубі. У 1952 році демобілізувався і приїхав у рідні Вашківці. На третій же день почав працювати художнім керівником міського Будинку культури. А ще організував і керував духовим оркестром.

У 1954 році закінчив у Львові шестимісячні курси диригентів самодіяльних хорів і оркестрів. Курси дали результат і в 1955 році Вашківецький хор зайняв перше місце на обласному огляді художньої самодіяльності. А в 1956 році хор виступив у Києві на республіканському огляді сільської художньої самодіяльності.

ВАСИЛЬ МИХАЙЛЮК (1929-2003)

5 травня 1965 року В. Михайлюк і М. Юрійчук написали славнозвісну «Черемшину». За рік до успіху, у 1966 році, з відзнакою закінчує Чернівецьке культурно - освітнє училище. В цьому ж, знаменному для нього році, Указом президії Верховної Ради УРСР йому присвоєно почесне звання заслуженого працівника культури України. В 1967 році Вашківецький самодіяльний хор отримав звання народного.

1968 рік – Василю Михайлюку присвоюють звання лауреата обласної комсомольської премії ім. Кузьми Галкіна, за молодіжні пісні "Стежечка моя", "Смерічки", "Вечори в Карпатах", "Рута м'ята", "Мальви", "Аничка".

Всього композитор написав понад 200 пісень. А скільки щедрівок, колядок, копомійок – їх і не злічити. У 1970 році за станом здоров'я покинув роботу керівника хору,

але майже до останніх днів свого життя писав, творив, працював для людей. Протягом п'яти скликань обирався депутатом Вашківецької міської Ради.

2 травня 2003 року від інфаркту помер Василь Пилипович Михайлюк. В останню путь його проводжали всі вашківчани, його друзі, колеги. Похований на міському кладовищі. В 2005 році було встановлено пам'ятник видатному композитору. Композитор помер, але його славнозвісна «Черемшина» буде навечно лунати з уст українців.

ДЕНИС РУСНАК (1901-1952)

Народився 19 січня 1901 р. в с. Дубівцях Кіцманського району Чернівецької області в сім'ї, де всі були закохані в пісню та музику.

Вчився в Кіцманській гімназії, а потім в Чернівецькій. Ще гімназистом відчув потяг до музики. Мріючи стати професійним співаком, хлопець вступив до музичної школи в Чернівцях. Та обставини склалися так, що він не закінчив її. Коли йому виповнилось 13 років, він втратив ногу. Це означало, що шлях на оперну сцену закритий.

З 1924 р. Д. Руснак працює управителем (диригентом) «Міщанського хору». Завдяки старанням диригента і гарного співака хор заробив собі гарну славу.

Жоден концерт українських товариств не обходився без участі Д. Руснака, але тепер він здебільшого виступає як соліст. В його репертуарі вокальні твори С. Людкевича, Д. Січинського, О. Нитанківського, українські народні пісні, арії з опер «Чіо-Чіо-сан» Дж. Пуччіні, «Африканка» Дж. Мейєрбера, «Марата» Ф. Флотова.

Та в умовах королівської Румунії діяльність українських співацьких товариств щодалі звужувалась. Денис вирушає за щастям на чужину. Він побував в Західній Європі, Північній Африці та Південній Америці

ДЕНИС РУСНАК (1901-1952)

Весною 1932 р. Д. Руснак вернувся на Буковину і зразу ж став готувати співаків для української театральної трупи, якою тоді керував відомий артист і режисер Іван Дудич. Невдовзі трупа виїздить до Бухареста, гастролує по Бессарабії. Під час цих гастролей Д. Руснак блискуче зіграв кілька ролей і зокрема, виконав партію Андрія в «Запорожці за Дунаєм». Успіх був величезний. Але самого співака мало тішили успіхи, бо прикласти талант все-таки не було де. В 1936 р. він знову залишає Буковину і тепер уже назавжди.

Обдарований співак, композитор, музикант, володів грою на багатьох музичних інструментах, сам виготовляв їх, був улюбленцем публіки, гордістю співацьких товариств, вніс свою лепту до скарбниці української пісенної культури.

Помер Д. М. Руснак у Нью-Йорку в **1952**

ІЛЛЯ МІСЬКИЙ (1920-2005)

Заслужений працівник культури України,
лауреат обласної премії ім. С.
Воробкевича.

Народився **30 серпня 1920 року** в с. Шипинці
Кіцманського району Чернівецької області.
1953 року закінчив Чернівецьке музичне
училище.

В 1954 році Ілля Михайлович перший в
Україні набирає здібних учнів і відкриває
при музичному училищі клас цимбал та
паралельно організовує оркестри при
Буковинському ансамблі пісні і танцю, в
якому пропрацював більше 25 років.

І. Міський - талановитий музикант,
композитор, аранжувальник, педагог,
засновник та багаторічний керівник
оркестру Заслуженого Буковинського
ансамблю пісні і танцю Чернівецької
облфілармонії.

Як композитор Міський Ілля Михайлович є
автором рапсодій, фантазій, концертних
п'єс, обробок народних мелодій та пісень,
які ввійшли в репертуари багатьох
професійних та аматорських музичних
колективів республіки. Творча діяльність
Міського відома не тільки на Україні, але й
далеко за її межами.

ІЛЛЯ МІСЬКИЙ (1920-2005)

I. Міський - знавець та невтомний популяризатор музичного фольклору Буковинського краю, фундатор багатьох творчих музичних колективів Буковини.

Протягом багаторічної творчої та викладацької роботи Міський Ілля Михайлович виховав багато професійних музикантів та керівників кращих аматорських музичних колективів області.

В 1976 році Міському І.М. присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України».

Як скрипаль, диригент, композитор, трубоч, цимбаліст, етнограф – він зібрав біля 150 пісень, за що у 1994 році йому присвоєно звання лауреата обласної літературно-мистецької премії ім. С.Воробкевича.

Протягом довгих років І.М.Міський керував інструментальним ансамблем Чернівецького міського палацу культури "Буковина", який завдяки йому здобув звання "народний".

Автор рапсодій, фантазій, концертних п'єс, обробок буковинського фольклору, оригінальних вокально-хорових творів: "На Кичері", двох хореографічних сюїт "Буковинське весілля", "Веселка над Прутом", "Аничка", які увійшли в репертуар Державного Буковинського ансамблю пісні і танцю та багатьох інших професійних колективів.

Помер композитор в **2005 році**.

Виконала:

Вчитель музичного мистецтва

Гімназії №7

Маланій Наталія Степанівна